
eq'iliquà

13_11/07

consell de redacció:

sonia alejo, maria colomer, david duran, rubén garcía, sergi mira

col·laboradors:

joan alamar, ivan arpa, juanfran aznar, pablo corral, rafael cruz, regina enguïdanos, leopoldo garcía aranda, gabriela lucena, cèsar martí, ana maría martín, pilar matas, fabrizio meschini, olga peris, raquel porras, andrés poveida i dáfni valor.

portada: patricia barrachina **maquetació interior:** aapv **impremta:** línia 2

col·laboracions: equiliqua@ctv.es **publicitat:** telèfon 963 528 198

dipòsit legal: v-2280-2005

actors i actrius professionals valencians

pl. ajuntament, 5 - 21^a, 46002 valència - tel.: 963 528 198 - fax: 963 533 736 - info@aapv.net - www.aapv.net

04| editorial fastigosa però desitjada rutina **05| aïsge** actúa en familia **06| opinió** teatres públics: espai buit? **08| veu en on** les escoles de teatre **20| d'almenara cap amunt** el reclam més efectiu del parany **22| w3 23|organització** problemes amb la contractació **24| formació 26| comunicació** entrevista amb cèsar martín **30| còmic dels còmics** tensió al stand up comedy **32| teatre més enllà de l'escenari** pallasos sense fronteres **40| dones en art 46| petita biblioteca 47| molta merda 48| informació 50| a més a més**

amb la col·laboració de:

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ

Fastigiosa però desitjada rutina

A partir dels mesos de setembre i octubre sembla que tot torna a la normalitat quotidiana i probablement a la fastigiosa rutina. S'acaba la llibertat d'horaris que et dóna l'estiu, època en la que sembla que és possible romandre 24 hores despert i, normalment, s'han acabat les vacances de majors i xiquets. Els primers tornen definitivament al treball somniant (i estalviant) durant tot un any per a gaudir d'uns dies d'esplai l'estiu que ve; i, els segons, tornen a l'escola per a començar un nou curs. Precissament, durant aquesta època de l'any també tornen a reobrir les seues portes les escoles de teatre. Torna la rutina de les classes, la qual no ens agrada mentres la patim però que la tirem sempre a falta quan termina, quantes voltes hem dit: que bé que m'ho passava jo en classe? En aquest número de l'Equilibrà ens hem posat en contacte amb les directors de les escoles de teatre per tal que ens expliquen com funciona el seu centre, com estan estructurats els estudis, com fan per a subsistir.

I també, al mes d'octubre comença la nova temporada de teatre (aquesta rutina ja agrada més, veritat?). Assaigs, estrenes, nervis... tornem a tindre la possibilitat de gaudir de nous espectacles o assistir als que encara no hem vist, malgrat que es tanquen espais teatrals com ara la sala Rialto.

D'altra banda i enumerant altres dificultats de la professió, és fàcil sentir una màxima amb la que hem de trencar, "qui ve de fora és millor". Doncs, no. I una prova la tenim en el que ha contat a Equilibrà Cèsar Martí, director i productor de Maniàtics, Autoindefinitos i Socarrats. Segons Cèsar, li han fet moltes vegades la mateixa pregunta, d'on ixen tants actors i actrius bons? La resposta és senzilla: de la nostra terra, del nostre territori. Són PROFESSIONALS (sí, amb majúscules) que volen treballar.

Com hem repetit en anteriors ocasions, l'AAPV està sempre a la vostra disposició: tant per a resoldre dubtes relatius a les condicions de treball, en la pàgina dedica a l'organització trobareu un exemple; com per a oferir-vos cursos sempre que econòmicament siga possible aquest tipus de formació (podeu fer un repàs dels últims cursos en la secció del mateix nom). A més a més, des de la interpretació es poden aconseguir moltes coses, exemple d'açò és el treball de Pallassos Sense Fronteres, del qual teniu un ampli article sobre la seua tasca. En aquest número també fem un repàs del que ha sigut el Festival Octubre Dones, organitzat per Dones en Art. I com sempre comptem amb les nostres seccions habituals d'opinió, el nostre còmic i l'agenda on trobareu informació del vostre interès. Esperem que us agrade del número 13 de l'Equilibrà.

'Actúa en Familia' cumple un año de ayudas a las mujeres embarazadas

Per G. Lucena, R. Porras e I. Arpa, trabajadoras sociales de AISGE

El proyecto bautizado con el nombre de Actúa en Familia acaba de cumplir un año. Esta iniciativa nació en el último trimestre de 2006 con el objetivo de potenciar la maternidad/paternidad en el colectivo de artistas intérpretes. Desde entonces, 29 beneficiarias y beneficiarios -con amplia mayoría femenina- han disfrutado de las ayudas establecidas al efecto por la Fundación AISGE.

Actúa en Familia se puso en marcha tras el riguroso estudio de la situación sociolaboral del colectivo, sobre todo en el tramo de edad comprendido entre los 18 y los 45 años. En él se comprobó que el 55,4% de las mujeres artistas no superaban los 6.000 euros de ingresos económicos en esta profesión, por lo que debían alternar su escasa actividad laboral con periodos de desempleo. Esta circunstancia, a modo de círculo vicioso, hace cada vez más difícil la reincorporación al mercado laboral. Entre las consecuencias de esta situación figura de forma destacada la baja tasa de natalidad entre las actrices y bailarinas de nuestro país. El dato resulta espectacular, pero comprensible: dos de cada tres mujeres artistas españolas no han estado nunca embarazadas. Una de las primeras medidas es la orientación y asesoramiento sobre los recursos sociales públicos en materia de menores y familia. En segundo lugar, se procede a estudiar el respaldo económico para aquellos casos en que la situación socioeconómica de la unidad familiar así lo requiere. En este primer año de vida del proyecto las expectativas se han superado con creces y se han atendido numerosas demandas de orientación y asesoramiento, sobre todo orientadas a la gestión de ayudas de carácter público.

Actualmente el proyecto lo conforman 29 beneficiarias y beneficiarios. Sólo el 16,70% de las demandas llegaron por parte del hombre, lo que implica que, aunque el proyecto englobe a toda la familia sin distinciones, son las socias quienes lo están recibiendo con mayor entusiasmo. Estos 29 beneficiarios tienen edades comprendidas entre los 28 y 46 años, con mayor representación en el segmento de edad superior a los 35 años de edad (sólo el 23% de los beneficiarios tienen menos de 35 años). Estos datos encajan con las tendencias sociodemográficas actuales, con un preocupante envejecimiento de la población. De las mujeres atendidas, el 55% están solteras. Dentro de este grupo, el 75% tiene pareja estable y un 25% son madres solteras que en la actualidad no tienen pareja. El 31% de las beneficiarias están casadas y el 14% restante, divorciadas. Los ingresos económicos arrojan cifras bastante uniformes. Por un lado hemos separado los casos en los que la unidad económica de convivencia es una pareja frente a aquellos en los que vive una sola persona. La media de ingresos de quienes viven en pareja ronda los 10.500 euros anuales por persona. Las beneficiarias que viven solas disponen de unos 12.300 euros anuales. Dos tercios de las beneficiarias y beneficiarios del proyecto son padres primerizos. El tercio restante tiene más de un hijo; en ningún caso hay más de dos vástagos.

Teatres públics: espai buit?

Per Maria Colomer

L'altre dia vaig entrar en la pàgina de Teatres de la Generalitat en Internet. Vaig llegir el xicotet text en què diu que la sala Rialto està en obres, almenys un any, per a construir una sala d'assajos de 40 per 10 metres d'amplitud, noves eixides d'emergència i per a ampliar la sala de la Filmoteca Juan Piqueras que definitivament absorbeix l'espai de la sala Moratin.

Per a mi era la constatació de la desaparició d'una sala xicoteta i de difícil accés, però un espai teatral públic al cap i a la fi, on poder mostrar propostes xicotetes, açò era la Moratin. Ja se sabia, era la crònica d'una mort anunciada i ha sigut rematada. Tal vegada siga també la de la sala Rialto?

Sé que, possiblement, ni l'una ni l'altra responien a les expectatives que la gent de teatre teníem posades en elles. Ni la Moratin va acabar de respondre a la necessitat: un espai obert a noves generacions creadores, a projectes de xicotet format de veritat; ni la Rialto va ser el Centre Nacional de Teatre que semblava que es pretenia. Pensant en aquestes dues sales, ja tancades, reflexione sobre com és de difícil sumar en aquests temps en què vivim i com extremadament fàcil resulta restar, dividir, eliminar. Dues sales menys a canvi d'una futura sala que es mou entre les obres que no acaben i els efectes de la naturalesa que l'acaben per inundar.

Tampoc puc oblidar-me d'un passat, dels meus anys passats, en aquest tan especialment desanomenat teatre valencià. Jo vaig ser seguidora d'un camí, com molts dels meus companys i companyes de professió, obert per uns grups lluitadors i emprenedors, el teatre independent del País Valencià, de l'estat espanyol, del tercer teatre; era gent que va barallar per la dignitat i supervivència del teatre, per espais i reconeixement que no existien, a pesar de la ingenuïtat i de les grans carències.

Jo vaig llegir abans a Meyerhold que a Stanislavki, i vaig transpirar amb Eugenio Barba, l'Odin, Peter Brook i Antonin Artaud. Evidentment, amb aquestes influències, els meus primers passos com a professional van ser en el Teatre de Carrer. En eixes tres paraules se sumaven moltes idees, principis i ètica: seguint els passos de l'Odin Teatre i dels Comediants, treballàvem per un teatre popular (que no populista), que fóra directament allí on està el públic potencial, al carrer; i reclamar per al teatre i per a l'art en general el carrer com a espai comú, obert, compartit i democràtic.

Suposava que artistes i ciutadans ens trobàvem junts en un lloc comú, simbòlic, i junts vivificàvem el carrer per a l'art, per a l'espectacle. Donàvem un lloc viu a l'art més enllà de les parets mamotètriques dels mausoleus. També es va treballar per generar espais teatrals a l'ús, no sols en les tres ciutats més

grans. Aquesta tasca era fonamental: consolidar espais, consolidar equips de treball estables, recuperar i difondre el teatre valencià i en valencià, la professionalització del sector. Van començar a construir-se les primeres Cases de la Cultura en els Ajuntaments democràtics i a recuperar-se i reconvertir-se antics espais ja en desús. Es parlava, com en el Romanticisme, d'un Centre Dramàtic Valencià, amb tot el que això suposava de treball, de reconeixement del teatre i la professió teatral valencianes, inclosa la llengua. Part de l'edifici Rialto va ser la seua seu.

La veritat és que, encara que es va atorgar l'espai simbòlic, no tot van ser enhorabones. Aquest Centre Dramàtic, que a diferència d'altres en l'estat espanyol, no acabava de caminar ni definir-se, es va transformar en l'ens que avui coneixem com Teatres de la Generalitat. Es va diluir l'edifici Rialto, al sumar-se a altres espais. Ens quedem sense lloc abans d'haver-lo habitat del tot, evidentment, aquesta no és una bona notícia.

Tots aquests anys han sigut un difícil caminar per al teatre valencià, que molt a pesar de les institucions públiques, ha sobreviscut i ha aconseguit nivell. Moltes companyies són conegudes i reconegudes, i allò que és més important, tenen un funcionament estable.

Quan torne a mirar la pàgina web de Teatres no puc evitar preguntar (no sé bé a qui) ¿per què en compte de tindre més sales d'exhibició públiques, tenim menys? ¿per què són les de propietat pública les que es tanquen i es mantenen en funcionament les que tenen un conveni de gestió amb les evidents despeses de lloguer que açò suposa?

I també em pregunte, per què es redueix el nombre d'espectadors en aquestes sales, quan es suposa que la despesa en producció és major i s'arrossega un dèficit que any rere any augmenta el percentatge? Per què, després de tants anys, aquestes dues sales, com a moltes altres, no han aconseguit tindre ni mantindre un públic estable i assidu? Per què no han pogut generar la creació d'una associació d'espectadors i d'amics del teatre? I per què només són unes veus des de la professió les que lamenten la desaparició d'aquests espais?

Com, em qüestione també, si s'ha gestionat i s'ha dut a terme una política cultural centrada en l'espectador; en el públic, en el ciutadà de a peu, i no en un projecte cultural on el que impera i marca les directrius és el consum, on el Teatre ja no és un bé cultural sinó un producte a devorar; fins i tot, abans d'haver-lo elaborat.

De vegades tinc la sensació que aquest teatre nostre, el públic, és ciclotímic entre l'anorèxia i la bulímia, entre la penúria de les ajudes de suport i difusió, i la sobrealimentació d'algunes produccions deficitàries.

Ben mirat, tal volta la maniobra és excel·lent, i si realment ens lleven els espais físics perquè tornem a crear els espais simbòlics, perquè tornem al carrer; i si hem de tornar a l'essència del teatre de l'espai buit que parlava Peter Brook i barallar-nos per un teatre viu; i si ens conviden a triar, com diu aquest dramaturg, entre la identitat i la supervivència.

ESCOLES DE TEATRE

Els director/les ens contenen les principals característiques dels centres

Consell de redacció

Sense entrar a valorar si l'actor naix o es fa, d'uns anys a aquesta banda han aflorit diverses alternatives a l'ensenyament oficial d'art dramàtic a València i a les quals acudeixen multitud d'aspirants a convertir-se en actors i actrius en qüestió de pocs anys. Però també professionals que busquen una formació inexistent a la Comunitat quan van començar a fer cinema o teatre o bé assistir a cursos de reciclatge per mantindre viva la flama de la por a allò desconegut que ens fa sentir-nos actius i renovats.

La relació entre el nombre d'assistents al primer i a l'últim curs de totes elles, inclosa l'ESAD, ens dona una idea del garbell pel qual han de passar els actors i actrius, primer per entrar en l'escola i després per obtenir un títol, oficial o no, que no sempre els garantirà l'entrada en el mercat laboral d'una manera sòlida i continuada.

Què fa que els aspirants es decanten per una o altra escola? Per la privada o l'oficial? Per invertir 3 o 4 anys de formació, quotes i matrícules per obtenir un títol universitari o un diploma on pose que ja són actors i actrius? I les escoles? Són totes iguals? Què les diferencia? Imparteixen alguna especialitat en concret (text, gestual, audiovisuals, direcció, etc.) o tracten de formar a actors i actrius integrals?

Hem plantejat aquestes 8 preguntes als responsables de les escoles de teatre, en les següents pàgines trobareu les seues respostes:

- 1.- Quan i per què va nàixer la vostra escola?
- 2.- Quin és el vostre pla d'estudis i quina formació paral·lela oferiu als actors?
- 3.- Quants alumnes teniu per curs? Quin percentatge d'alumnes acaba els seus estudis?
- 4.- Quin tipus de finançament té l'escola?
- 5.- Feu algun tipus de col·laboració amb altres escoles?
- 6.- Què penses que es podria fer per a millorar l'escola?
- 7.- Què té la vostra escola que no ofereixen la resta?
- 8.- Vols afegir alguna cosa més?

Rafael Cruz - Off Escola de Teatre i Cinema

www.offvalencia.com

1.- Off Escola de Teatre i Cinema va nàixer en 2002 -complim 5 anys!- amb l'objectiu d'introduir conceptes més avantgardistes en la formació integral de l'actor tradicional. Volíem contrastar als grans mestres de la història, antiga o recent, de l'Art Dramàtic -Stanislavski, Jovet, Barba, Grotowski, Lecoq o Hagen - amb els contemporanis com -Donnellan, Mamet o McBurney-. Pensàvem, encara avui pensem el mateix, que cal aprendre i respectar el passat però mirant al futur i, els resultats, de veritat, estan sent espectaculars. Estem orgullosos dels projectes experimentals i avantgardistes dels nostres alumns@s. El nom d'Off és, en el nostre cas, una declaració de principis.

2.- L'actual pla d'estudis està en constant procés d'elaboració però, bàsicament, està ordenat al voltant de quatre nivells ben diferenciats:

Nivell I. Està dedicat a tots els temes que envolten al concepte modern de personatge, començant per l'anàlisi activa de construcció -biografia, món propi, línia interior de pensament i caracterització- i, acabant, per les partitures d'acció derivades de la pròpia anàlisi.

Nivell II. S'estudia, bàsicament, l'emoció; les grans passions i els processos actorals que porten, amb garantia d'èxit, a eixes emocions requerides pel personatge. Per a això l'actor distingirà, de manera clara, el gest, el moviment i l'acció física per a fer-se, constantment, la pregunta "Quins són els estímuls que impulsen l'acció que em condueix a l'emoció?"

Nivell III. L'escena. El personatge, amb les seues emocions ben construïdes, no està només en l'escenari. Hi ha múltiples agents que influeixen activament en el personatge quan estudiem l'escena. L'espai escènic i els altres personatges en col·lisió amb el propi univers del meu personatge, genera la verdadera acció dramàtica i el creixement artístic de l'espectacle i, per tant, de l'actor.

Nivell IV. La paraula. En el teatre textual la paraula és en l'orige de tot. El teatre sorgeix de la necessitat poètica dels poetes dramàtics i l'actor no pot ser insensible a tot això. A partir de l'estudi profund del significat, de la forma i l'estructura, a partir de gramàtiques generatives, l'alumn@ arriba a l'excitació verbal necessària per a disparar els ressorts fono-estilístics.

Les assignatures que desenvolupa l'alumn@ en aquests quatre nivells són: Interpretació, Tècnica Vocal, Estil Verbal, Tècnica Corporal, Història de l'Art Escènic, Història de l'Art, Teoria Dramàtica, Llenguatge Fílmic i el Públic. Com a activitats paral·leles a la formació integral, oferim assignatures optatives fora de l'horari -matinal, és a dir, per les vesprades-nits, com el Cant, Llenguatge Musical, Acrobàcia, Escenografia, Actuació per a la Càmera o Direcció Escènica. D'aquesta manera l'alumn@ es beneficia de l'àmplia oferta de cursos continus que Off ofereix fora del seu horari habitual.

3.- Normalment inicien el primer nivell, després de superar les proves d'accés, un grup de quinze alumns@s - nombre màxim perquè es pugui garantir el rigor i la qualitat en l'aula- i solen acabar el cicle formatiu complet el 50% aproximadament. Les causes? Poden ser molt variades, des de l'alta exigència per part de l'escola passant per l'esgotament, la por o, simplement, el desinterès. En la resta d'activitats i disciplines de l'escola -Teatre Musical, Cine Digital, Interpretació per a Òpera, Direcció Escènica, Cant, Escenografia i Teatre Infantil- el nom-

bre d'alumnes sobrepasa els dos-cents. Cal pensar, a més, que els acords firmats amb la Universitat per a convalidar els crèdits de lliure elecció incrementa, substancialment, el nombre d'alumnes i açò genera una sensació d'invasió de les instal·lacions que ens encanta.

4.- Cap. L'únic ingrés prové de les matrícules de l'alumnat. Incomprendiblement, curs rere curs acadèmic, se'ns rebutgen les sol·licituds d'ajudes a la investigació i a la formació ací a València, concretament en Teatres de la Generalitat. Puntualment el Ministeri de Cultura ens ha ajudat a obrir línies i mòduls educatius nous.

5.- En aquest moment col·laborem amb les escoles de València -ESAD, ESAC i Escalante- per a portar a bon terme un premi d'escriptura teatral breu. Sabem que és poc però, segurament, és allò que l'ajustada agenda de tots ens permet.

6.- Sobretot, amb les ajudes pertinents, aconseguir més professorat de fora de la nostra ciutat perquè és molt car el "catxé", el viatge, allotjament, etc., i al final ha de pagar-ho sempre el mateix, és a dir -gallina blanca-. En aquest moment treballem per a obrir una col·laboració de cinc anys amb institucions i professionals de la Unió Europea però el paperam ens està aclaparant. Creiem, a més, que els sectors teatral i audiovisual haurien de ser més receptius al planter que hi ha en les escoles per a crear més llocs de treball.

7.- La sala teatral sens dubte! El fet de disposar de sala d'exhibició ens ha convertit en pioners de la inclusió del públic com a assignatura en els plans d'estudi. De la nostra escola d'estiu -mes de juliol- també estem molt orgullosos; enguany complim el cinquè aniversari de les Trobades Internacionals amb la Companyia de Peter Brook, en els que han impartit cursos personalitats tan importants com Lilo Baur, Hassane Kouyate, fill del gran Sotigui Kouyaté -protagonista d'El Mahabaratha o La Tempestat (muntatges emblemàtics de Peter Brook)-, Brosse Myers, Kalamandalan Karunakaran -entrenador de Kathakali del Laboratori de Jerzy Grotowski o el Teatre du Soleil d'Ariane Mnouchkine i Sylvain Corthay, membre fundador del Centre d'Investigació Teatral de París. I no vull oblidar-me d'una qüestió molt important, ja que ha nascut de la iniciativa del propi alumnat; a l'octubre celebrem el primer Festival de Teatre Contemporani titulat Teatre Menja Teatre on es podran veure les propostes teatrals més arriscades, compromeses i radicals que us podeu imaginar:

8.- Res, si de cas agrair-vos l'interés mostrat per la formació actoral i traspasar-vos una xicoteta/gran qüestió que ens anem a fer tots -professors i alumn@s- aquest curs acadèmic 2007/08 en l'escola: "Quin lloc ocupa l'actor en la creació teatral, cinematogràfica o televisiva?" Ens encantarà que envieu respostes i reflexions a off@offvalencia.com

Fabrizio Meschini - Escola de Teatre Escalante

www.escalantecentretreatal.com

1.- L'Escola de Teatre Escalante naix en 1993 amb l'objectiu de crear un terreny propici per a uns estudis regulats en el sector de l'Art Dramàtic. La idea part de Vicent Vila, director del Centre Teatral Escalante, i va començar amb la programació d'uns cursos monogràfics. Els inicis són molt importants i entranyables, sobretot per l'interés que va suposar per part de tots els alumnes que van posar el seu gra d'arena en el projecte: a canvi de cursar eixos estudis, van col·laborar en la rehabilitació d'uns espais que estaven en desús. Les assignatures, llavors, van ser: Interpretació, Veu, Cos i Teoria en cursos dos.

Quan en 1995 entra a formar part de l'equip pedagògic Enrique Herreras es dona el primer escaló en el curs de creació d'Escola. La ETE apareix com a alternativa a l'Escola Superior d'Art Dramàtic (ESAD). En aquell moment no existien altres escoles a València. i s'ofereixen tres anys de formació.

En 1996 entra a formar part de l'equip docent, passant a ser 9 el nombre de professors. La direcció de l'escola està a càrrec de Vicent Vila i la coordinació és d'Enrique Herreras. S'elabora el primer pla d'estudis.

En 1997 es decideix crear els tres espais que defineixen el contingut de la ETE (Escola de Teatre Escalante): el Taller de formació d'actors i actrius professionals; l'Escoleta que centra la seua formació en el terreny infantil i juvenil; i l'Aula, espai obert on es complementa la formació de l'actor/actriu a partir de monogràfics, seminaris, projeccions, debats...

En 1999 passe a ser coordinador de l'Escola i s'inicien una sèrie de canvis: el pla d'estudis es consolida; a poc a poc es va aconseguint l'ampliació del pla d'estudis, la definició de cada un dels departaments, l'ampliació del nombre de professors, i els primers passos per a la regularització i contractació dels mateixos.

2.- Acull un alumnat que va des dels 5 fins als 30 anys. En l'Escoleta funcionen 6 grups definits per les edats, 3 grups de 5 a 10 anys, dos grups d'11 a 14 i un grup de 15 a 17 anys. Es treballa des de l'Expressió Dramàtica, buscant un equilibri ludicoforatiu.

En el Taller els cursos són tres, finalitzant amb la mostra d'un espectacle creat per l'últim curs de l'escola, sota la batuta d'un director o directora de reconegut prestigi.

Els cursos que s'organitzen en l'Aula són fonamentalment per als estudiants que cursen en el propi centre, encara que també s'obren per a actors titulats i estudiants d'art dramàtic. Normalment els continguts comprenen camps complementaris, o bé per assignatura, o bé per àrees de treball. Són cursos amb gran acceptació per part de l'alumnat, i es cofinançen per la pròpia matrícula i per l'aportació extra de l'Escola.

Des de fa uns anys s'han multiplicat els espais pedagògics a la ciutat de València i contornada, i des de diferents àmbits i espais s'organitzen cursos de diferent caire. Hi ha molta oferta, i possiblement, no hi ha tanta demanda per a cobrir-la. Potser caldria reduir el nombre de cursos i augmentar el nivell dels mateixos. La necessitat de les noves generacions és diferent, el seu interès és més concret, es busca un resultat més ràpid i efectiu, són molt més pràctics, i menys romàntics que en èpoques anteriors. Per això, a més d'oferir un determinat pla d'estudis, és important que el treball en les escoles passe també per alimentar una ètica, un compromís més profund amb aquesta professió i la societat. Des de l'Escola el que s'ensenya és un sistema de treball que, en definitiva, és una eina per a poder continuar avançant i aprofundint quan passes al terreny professional, s'ofereix una manera de treballar; no un llibre de receptes.

3.- El nombre d'alumnes ha crescut substancialment des que es va començar. En aquets moments en el Taller comptem amb una mitjana de 20-25 alumnes en el primer curs, sent entre 10-12 els que cursen 3r. Com en la resta d'Escola, per a poder entrar en l'ETE s'ha de passar una prova d'accés, que sol convocar-se en dos terminis, un primer a finals de juny, i el segon a mitjan setembre.

4.- El finançament de l'Escola depén de l'Excma. Diputació de València.

5.- La col·laboració amb altres escoles va en augment. Des de l'ETE s'han realitzat dues trobades d'escoles. En la primera trobada els objectius van ser, sobretot, la reflexió i una posada en comú de les escoles de teatre que estaven funcionant en la Comunitat Valenciana.

En la segona trobada els objectius, a més de la reflexió sobre l'àmbit d'actuació pedagògica, també es van plantejar; la confrontació i l'intercanvi entre les diverses escoles que operen en l'estat espanyol.

A finals d'aquesta temporada es realitzarà la "Tercera Trobada d'Escoles de Teatre" a nivell internacional.

A un nivell més local, l'ETE col·labora amb l'ESAD en projectes concrets com el Premi de Teatre Breu, d'Espectacle Teatral, per a alumnes d'art dramàtic. A partir d'aquest curs que comença, el protagonisme de l'ETE en el projecte passarà a ser molt major; sent també motor del mateix.

També s'ha generat una agrupació d'escoles de semblants continguts: l'ESAD, l'Escola de l'Actor, l'Off, i l'ETE. Es pretén una col·laboració i actuació comuna en tota una sèrie de propostes que van sorgint, des d'un obrerisme positiu per a créixer junts.

La col·laboració també va més enllà dels límits de la pròpia comunitat i de la formació, col·laborant i participant en festivals i trobades amb altres escoles de l'estat espanyol.

Per a mi és important el dinamisme. És important tindre com a punt de mira millorar; créixer; i per això és imprescindible la col·laboració de professors i alumnes. El meu paper com a coordinador de l'Escola, a més de l'estrictament pedagògic, és el de catalitzador de les propostes que van arribant des dels dos col·lectius. Treballem en una estructura oberta, ja que la Diputació dóna gran llibertat a l'hora de definir com es fa el treball i quins són els continguts.

L'ETE és una escola d'art dramàtic en què s'ofereix una formació completa per a actors i actrius especialitzada en Teatre Textual. Es tracta d'ofereir; per tant, una bona base professional.

6.- El que més em satisfà és que en l'Escola aconseguim i busquem crear un consens, escoltar diferents opinions, tant a nivell de professorat com d'alumnat: hi ha bona comunicació entre tots. La defensa de l'espai ETE és molt gran per part de tot l'equip humà i el nivell de satisfacció respecte al projecte és molt elevat. Cada any que passa acudeixen cada volta més empreses productores de Teatre i Televisió, perquè troben un bon nivell i una bona disposició al treball en l'alumnat que acaba. Evidentment, perquè tot açò haja sigut possible i continue sent, ha sigut fonamental l'excel·lent nivell tant de professional com humà de tots els professors que han passat i continuen estant en l'Escola. Anem tancant cercles a molts nivells. Diplomats de l'escola passen a donar classes en l'escoleta, diplomats passen a formar part de muntatges del Centre Teatral Escalante, es posen en escena com a muntatge fi de carrera textos d'antics alumnes, els professors de l'escola participen en propostes que arriben a la pròpia escola...etc.

Leopoldo García Aranda- Escola Superior d'Art Dramàtic

www.esadvalencia.com

1.- Els estudis oficials d'Art Dramàtic a València daten de l'any 1910, quan es crea al Conservatori de Música la secció de Declamació.

L'Escola Superior d'Art Dramàtic de València (ESAD), tal i com la coneguem avui en dia, té els seus principis a la gran remodelació del pla d'estudis que va tindre lloc al 1978 i que fou encomanada a Antonio Díaz Zamora. Però no serà fins l'any 1982 quan es crea l' ESAD, com a centre independent, per separació del Conservatori de Música.

L'objectiu de l' ESAD és donar una formació tècnica i artística als futurs professionals del teatre.

2.- A l'ESAD de València es cursen els estudis superiors d'Art Dramàtic en la especialitat d'Interpretació, opció Teatre de Text. Quan acaben els estudis, els alumnes reben el Títol Superior d'Art Dramàtic, equivalent a tots els efectes al de Llicenciat Universitari. Els alumnes titulats poden accedir als estudis de tercer cicle o doctorat a la Universitat.

El pla d'estudis actual es va regular per Reial Decret 754/1992, que estableix els aspectes bàsics dels ensenyaments d'art dramàtic i l'estructura en tres especialitats: Interpretació, Direcció d'Escena i Dramatúrgia, i per últim Escenografia. Les especialitats s'organitzen en diferents opcions. Així, l'especialitat d'Interpretació té les opcions de Teatre de Text, Gestual, Manipulació d'Objectes i Musical. A València tan sols es va implantar l'especialitat d'Interpretació en la seva opció de Teatre de Text, tot i que era obligatori ofertar al menys dos especialitats, la segona seria Direcció d'Escena, com va establir el Decret 62/1993 del Govern Valencià.

El pla d'estudis d'aquesta opció, també anomenada Textual, contempla 3.600 hores de càrrega lectiva (360 crèdits), dividides en quatre cursos acadèmics (900 hores / 90 crèdits per curs), i les assignatures al llarg de la carrera són:

Interpretació I, II, III, IV	Expressió Corporal I, II	Música I, II	Dansa I, II
Ortofonía I, II	Literatura Dramàtica I, II	Història del Teatre	Cant I, II
Moviment	Esgrima	Dicció i Expressió Oral I, II	
Mim i Pantomima	Indumentària	Caracterització	Dramatúrgia
Teoria i Història de l'Art I, II	Tècniques de la Veu	Tècnica del Vers	Anàlisi de Textos

3.- El màxim d'alumnes per curs és de 24, dividits en dos grups de 12 en les assignatures pràctiques. Acaben els estudis al voltant d'un 80% dels alumnes.

4.- L'ESAD, com a centre públic, està finançada per la Conselleria d'Educació. També compta amb la col·laboració d'altres entitats en projectes concrets.

5.- L'ESAD col·labora amb la UQÀM (Universitat De Québec à Montreal) i amb l'ESTC (Escola Superior de Teatre i Cinema de Lisboa) en programes de mobilització d'estudiants. Amb altres escoles d'Europa mitjançant

programes d'encontres com l'OLIVE i GEST, i també amb les escoles de teatre privades de la ciutat de València com ara l'Off, Centre Escalante i Escola de l'Actor.

També col·laborem amb la Universitat Politècnica de València, amb el Departament de Comunicació Audiovisual de BBAA, i amb l'Escola d'Art i Superior de Disseny de València.

6.- L'ESAD de València té el repte de créixer cap a la convergència europea en matèria d'ensenyament superior. Açò suposa implantar les noves especialitats i els nous currículums del futur grau d'Art Dramàtic, així com els estudis de post grau. Al finalitzar 2010 aquesta integració hauria d'estar acabada.

7.- Com a únic centre públic de la Comunitat l'ESAD ofereix els ensenyaments reglats obligatoris per obtenir el Títol Superior d'Art Dramàtic, l'únic vàlid a tot l'estat espanyol i equivalent al de Llicenciat Universitari.

Andrés Poveda - Escola de l'Actor

www.escueladelactor.com

1.- A l'agost de 1996, un grup de persones es va encabotar que a València era possible una nova escola. Ens abellia oferir una formació multidisciplinària àmplia, comptant amb un equip variat de professionals en actiu.

2.- En els estudis d'Art Dramàtic són quatre anys en els quals s'estudien matèries com a Interpretació, Veu, Cos, Teoria i Audiovisuals. Dins de cada matèria hi ha diferents assignatures que anem canviant depenent del curs i les seues necessitats. És a dir, dins de la matèria de cos hi ha assignatures com Moviment, Expressió Corporal, Dansa, Esgrima, Acrobàcia, Teatre de Carrer, etc. El primer curs és un programa base que pràcticament sempre és el mateix. A partir del segon, es dissenyen els cursos d'acord amb el que el claustre de professors i la junta directiva consideren més apropiat per a cadascun d'ells, així com la selecció de professionals que puguen portar-los a terme. El projecte culmina amb un muntatge en què els i les alumnes puguen donar el millor d'ells mateixos després d'haver passat quatre anys d'esforços i treball diari. És molt important que els alumnes que acaben tot el seu procés, tinguen la seguretat que encara que és el principi del viatge actoral, té coses que comptar i saben com fer-ho, ja siga en teatre, cinema, TV, etc.

La formació paral·lela és molt senzilla, intentem fer curssets i monogràfics que complementen el que normalment és més difícil de donar durant la carrera. Cursos especialitzats o impartits per professionals concrets d'agendes difícils. A banda, intentem que participen en activitats com a xarrades, visites, trobades, que enriqueixen la formació.

3.- Normalment hi ha una mitjana d'entre 15 i 17 alumnes per curs. Un 75% acaba els seus estudis.

4.- És 100% privada. És veritat que algun any se'ns ha ajudat per a realitzar cursos i alguna activitat cultural. En el que sí que tenim més ajuda és en la cessió de la sala, material i personal tècnic per a mostrar els muntatges de final de carrera.

Al crear dos activitats diferents de l'ensenyament, com són ESAC Produccions i Degroc (representació d'ac-

tors i actrius), aquests ajuden a fer que l'escola pugua seguir avant. L'Escola com a unitat és clarament deficitària i impossible de mantindre.

5.- Sempre havíem col·laborat a nivell nacional i internacional. L'any passat llançarem un projecte interessantíssim en el que alumnes de les diferents escoles d'Art Dramàtic van participar en un curs que va acabar amb un muntatge teatral. Gràcies a una proposta llançada per l'ESAD fa un parell d'anys, hem consolidat el que per ara és un primer projecte, crec que innovador a Espanya i de grandíssim interès, com és el Certàmen d'Esriptura per a Alumnes de les Escoles d'Art Dramàtic Nous Temps. En la que les diferents escoles d'Art Dramàtic ens agrupem per a una activitat comuna. Esperem que hi haja més.

6.- Tots els anys intentem aportar millores en la qualitat de l'ensenyament. El problema és el de sempre. Per a poder complir amb totes lleis de contractació, SS, riscos laborals, assegurances, etc., els professors sempre cobren molt per davall de la seua entrega i qualitat professional. Les instal·lacions les millorem molt a poc a poc. L'oferta arriba un moment que es limita. Encara que no és una escola cara pel que s'ofereix, som conscients que és una quantitat considerable per a un estudiant. Si d'alguna manera obtinguérem algun tipus de finançament públic, podrien accedir a l'Escola gent interessantíssima que per no tindre recursos perd l'oportunitat d'estudiar amb nosaltres.

7.- No puc saber que ocorre en les altres escoles com per a contestar a aquesta pregunta de forma objectiva. El que sí que conec a fons és la nostra escola i intentem oferir el màxim de nosaltres perquè els nostres futurs companys de professió isquen el millor formats possible. Intentem que l'equip de professors siga variat, estiga en actiu, que tinga llibertat de càtedra, i que facen arribar a les aules la realitat del dia a dia del món professional. Intentem ser clars i treballem amb honestedat. No hi ha una recepta secreta que utilitzem per a destacar de les altres. Estem molt satisfets de la quantitat i la qualitat de professionals que estan treballant a València i que han triat les nostres aules per a la seua formació. Potser siga aquesta la major de les recompenses a tot el treball que dediquem.

8.- Gràcies per donar importància a un sector, no sé si imprescindible, però sí molt important com és la formació dels nostres futurs professionals. Sí que trobe a faltar eixes ajudes no previstes en cap lloc a escoles com la nostra, que en 11 anys d'existència hem aportat molt a la cultura valenciana. Han passat per les nostres aules quantitats i quantitats de professionals interessantíssims. Hem format grans professionals, hem creat quantitat de muntatges, hem creat quantitat de rialles, de plors, d'històries increïbles, d'articles de periòdic (que ja és difícil). Amb una part xicoteta dels què es desperdicien per ací, podríem oferir molt més durant molt més temps. D'aquesta manera, estàs sempre exposat que si un any et va malament, açò desapareix... i a ningú l'importa. Ni el que has fet, ni el que has deixat de fer per deixar d'existir. Però atenció, açò no és una queixa, és només un suggeriment. Al cap i a la fi ningú ens va demanar que obríem una escola. Si hem arribat fins ací, pensem seguir molts anys més formant eixa gent que damunt d'un escenari o a través d'una pantalla, o darrere d'una barra de bar, ens fan emocionar-nos tots els dies. Us sona Vanesa Cano, Toni Agustí, María Almudéver, Paco Trenzano, Ramón Batalla, Carlos Amador, Miquel Pellicer, Silvia Hernández, Salut Botella, Diana Palazón, ...

Olga Peris - Laboratori Escènic

www.laboratorioescenico.com

1.- El LIAM (Laboratori Internacional de l'Actor en Moviment) va nàixer fa un any, a l'octubre del 2006 i va sorgir de la necessitat cobrir un buit a nivell formatiu en l'ensenyament de l'ofici teatral a aquesta ciutat. Jo em vaig llicenciar en l'ESAD però quan vaig acabar em vaig interessar per altres línies de formació on s'accentuava més el cos, no com a matèria aïllada en un programa d'estudi, sinó com a centre o diana de la creació. En fi, buscava sense adonar-me, una especialització que València no em podia

donar. O m'havia d'anar fora o continuar fent cursos que m'acostaven a altres pedagogies però que no em permetien viure un procés d'aprenentatge. En un d'aquests cursos vaig conèixer la pedagogia de Jacques Lecoq i realment em vaig aproximar al que avui en dia els trenta alumnes d'aquesta escola poden provar cada matí, un retorn al cos, que és tornar als orígens, un retrobament en un teatre de l'essència i no de l'aparença...una proposta que s'emmarca en el redescobrimt del cos i la seua potencialitat expressiva. Aquesta escola naix en la ferma creença de poder disciplinar la naturalesa de l'actor, vivint el procés de creació com un acte vertaderament artesà i col·lectiu.

2.- La diplomatura LIAM consta d'un cicle de dos anys inspirat en la pedagogia Lecoq i un cicle d'un any de fusió pedagògica amb l'eina textual en investigació des del primer any del seu programa. D'altra banda, oferim tallers monogràfics i intensius de durada determinada, relacionats amb la línia formativa de l'escola, és a dir, la creació des del treball corporal.

3.- Començarem en el nostre primer any amb 13 alumnes, tres dels quals es van quedar en el camí. En aquesta escola després dels primers tres mesos es realitza un balanç personal que confirma la continuïtat de l'alumne. Si l'alumne, per qualsevol motiu i en comú consens amb l'equip pedagògic no assumeix el ritme, la disciplina o no arriba al nivell requerit, és convidat a abandonar la nostra escola. Hem tingut acceptació i a data d'avui tenim un primer amb 16 alumnes. Els que acabaren la diplomatura? No ho sabem...esperem que tots!

4.- Privat

5.- Actualment estem centrats a desenvolupar i treballar en el nostre programa d'estudis. Necessitem assentar les bases clares i precises de la nostra pedagogia. De totes maneres, no estem tancats a cap col·laboració immediata o en el futur amb les altres escoles, és més, diria que és necessari perquè som molt pocs i tots volem el mateix: formar actors que puguen viure del teatre.

6.- Si l'escola comptara amb el suport de l'administració pública podríem tindre accés als grans mestres internacionals per a poder créixer tant el professorat de l'escola com els professionals valencians.

7.- Supose que una línia de formació especialitzada en Teatre de Gest i Moviment, on els responsables de transmetre l'ensenyament s'uneixen creant un vertader equip pedagògic en contacte continu amb programes oberts a la fusió pedagògica.

Pablo Corral - Estudi Dramàtic

www.estudiodramatico.com

1.- Després de tres anys de la meua arribada a València treballant com a professor en el departament d'Interpretació en l'Escola Superior d'Art Dramàtic de València, òbric en 1989 un estudi d'interpretació en el carrer Maldonado. Dic estudi perquè durant els dos primers anys no era pròpiament una escola. Únicament, s'estudiava l'assignatura d'Interpretació en un període de tres anys, recolzant la Veu amb Maria José Lloret i el Cos amb Gerard Collins, companys de l'escola oficial d'on vaig eixir. Passat aquest

temps inicial, l'estudi va prendre el cos d'una escola, perquè vaig establir un pla de disciplines i durada d'estudis plasmat en programa general tres anys. És llavors quan l'escola va prendre el nom d'Estudi Dramàtic, en la que van treballar com a professors Cruz Hernández, Gerard Collins i Manuel Molins. Des de llavors i fins avui, l'Estudi Dramàtic ha crescut en professorat i disciplines, arribant a ser una escola d'actors i directores de teatre amb una clara vocació pedagògica per damunt de qualsevol altra cosa.

2.- L'Estudi Dramàtic té dues especialitats en art dramàtic, una és l'especialitat d'Interpretació Actoral i l'altra, des del curs 2001, Direcció Teatral. La primera té una durada de quatre anys i Direcció Teatral són dos anys, previ pas per la primera, és a dir, per la d'Interpretació Actoral. L'alumne pot distribuir-se les matèries en què es matricula segons els cursos i la durada del pla general de la seua especialitat. L'ensenyament que s'imparteix a l'alumne en el camp de la Interpretació en la nostra escola es dirigeix a l'actor de text. El nom de l'especialitat hauria de bastar per a indicar que açò és així. El personatge amb paraula és el fi de la tècnica que ensenyem. Cadascuna de les disciplines tracta aquesta tècnica amb mitjans diferents per a posar la veu, el cos, el pensament i la psicologia a disposició de la paraula en el personatge. En l'especialitat de Direcció es fa un seguiment molt minuciós de l'alumne i la seua pràctica. Encara que és una especialitat que continuarà creixent, l'alumne es contrasta amb la pràctica escènica que té en els dos anys, primer observant i posteriorment en la realització d'un muntatge. Igual que no deixem únicament a la intuïció la interpretació d'un actor, el director ha de concedir-se un temps per a reflexionar sobre el desig que hi ha en la seua mirada, la funció coordinadora que exercirà, les particularitats tècniques d'un espai escènic i el tracte que ha de dispensar al fonament de la seua direcció, l'actor.

3.- Açò depén molt dels anys i per tant de les promocions. Però sí que puc dir que la nostra escola per la seua forma particular de difusió manté grups més ben reduïts amb un alt grau de continuïtat. Els abandonaments són escassos i solen arribar al final de la seua formació tot alumne que ha superat el primer trimestre del primer any.

4.- L'Estudi Dramàtic es nodreix econòmicament únicament de les aportacions que l'alumnat fa per la seua formació. És una escola completament independent d'altres institucions per al seu sosteniment econòmic, siguen aquestes públiques o privades.

5.- Amb altres escoles hi ha bon tracte i cap tipus de col·laboració.

6.- Sempre pense a donar més espai a l'alumnat. Una biblioteca més gran, un espai escènic propi, algun aula més, una sala d'alumnes i una altra de professorat. En fi coses que l'escola ha anat aconseguint al llarg d'aquests dèsset anys, però fins i tot crec que són insuficients.

7.- La meua resposta no es donarà per contrast amb altres escoles sinó per identificar la pròpia. La nostra escola es caracteritza per mantindre una línia tècnica i pedagògica. Açò vol dir que el professorat imparteix les seues classes segons un criteri. Aquesta unitat en la pedagogia fa que l'alumne visca amb continuïtat el que en cadascuna de les disciplines proposem. Idea comuna del que és una escola d'art dramàtic, que és ensenyar i com s'aprén una tècnica, és l'ideari pedagògic de l'Estudi Dramàtic. A més la idea que de l'actor tenim i quin és el seu particular món en l'art en el qual ha de desenvolupar el seu ofici, fa que compartim un ensenyament de la tècnica que ensorra les seues arrels en el sistema de Stanislavski i el desenvolupament que Grotowski va aportar a aquest en el procés de l'encarnació i en especial al concepte d'acció i impuls.

8.- Dir que una escola és tindre una responsabilitat amb la persona que s'acosta a ella i amb la part social. Ensenyar, curar i oficiar és i serà vocacional. Açò és un aspecte a recordar a tots aquells que vullguen dedicar la seua vida a alguna cosa d'aquestes. Com deien mestres que ens van precedir; si volem renovar alguna cosa del que està establert haurem de començar des de l'aula d'ensenyament.

Dafni Valor- Taller d'Arts Escèniques

www.tallerartescenicas.com

1.- El Taller d'Arts Escèniques és un espai inaugurat el 1994, on es treballa l'expressió teatral impartint diferents cursos per a professionals i no professionals amb la finalitat de promoure més a fons les arts escèniques.

2.- Per un costat està el Curs Regular de Formació Actoral de tres anys de durada. És un projecte dirigit al desenvolupament de l'actor en el qual es treballen diverses matèries bàsiques de l'art dramàtic. Els alumnes mostren els seus treballs al públic regularment, la qual cosa els permet assimilar i clarificar el treball realitzat en classe.

El Taller, d'altra banda, ofereix una gran varietat de cursos d'especialització en els quals l'alumne pot treballar la disciplina que més convinga a la seua formació actoral. També oferim cursos d'iniciació que permeten a qualsevol persona entrenar-se en el joc del teatre, descobrint la pròpia creativitat i expressivitat.

Finalment existeixen els cursos d'estiu i els cursos monogràfics que pretenen ampliar la formació dels actors cap a altres disciplines mitjançant la participació de professionals del món del teatre que col·laboren amb el centre.

3.- El nombre d'alumnes oscil·la entre els quinze i vint per classe i la gran majoria acaben els estudis.

4.- Els cursos es poden pagar a poc a poc en mensualitats.

5.- Sí, s'han fet intercanvis amb altres escoles de teatre, també amb escoles de música i centres de perruqueria, maquillatge i caracterització. És molt interessant poder compartir experiències i el resultat sempre ha estat positiu.

6.- Tot allò que ens proposen els nostres alumnes.

7.- Un taüt a la cambra de bany i un magatzem amb vint-i-cinc columnes

actors i actrius
professionals valencians

aapv

www.aapv.net

↖

| qui som | guia | agenda professional | notícies | associats |

| contacte | mapa del web | fòrum | convenis | cursos |

| eq'iliquà | beques i ajudes | cartellera | inici |

Col·laboren amb l'aapv:

